

extra, in executione Gibertinorum et enormitatis Teutonicæ : ut invicem se diligerent et invicem idem dicerent, et ipsum verum quem diligerent Deum in omnibus tenerent. Post hoc unctus oleo sacro, facta confessione, peractis in eo omnibus prout decuit sanctum, psallendo cum psallentibus, nocte media, ut qui de tenebris properabat ad lucem, senex honestus, imo ipsa honestas, carnis debitum solvit xv Kalendas Februarii.

27. Corpus ejus balsamo infectum, et ut ordo habet sacris indutum vestibus, cum obsequiis debitis et honore digno, cum frequentia cleri et populi, non cuilibet tanta gleba deportanda imposita est, sed ab ipsis Patribus honorifice est deportata in basilicam Salvatoris, in sede propria, in patriarchio, in dextro latere templi, in mausoleo purissimi marmoris

(9) Malleacense Chronicon duorum ex prædictis conciliorum meminit; primo, « Anno 1107 apud Treas in Francia fuit concilium, quod tenuit Paschalis papa, in quo decrevit ut per nullam guerram incendia domorum fierent, nec oves aut agni caperentur. » Utile et Christianæ militiæ legibus dignum decretum, sed heu! quam alienum ab usu et praxi

mirifico opere sculpto, xi Kalendas Februarii collocatus. Qui beatissimum quam plures fecit ordinationes per diversos menses, presbyteros L, diaconos xxx, episcopos numero centum, consecravit ecclesias xx, Romæ ecclesiam S. Adriani in Tribus Fatis, ii anno sui pontificatus, dedicavit, et ecclesiam S. Mariæ in regione Areolæ, in loco qui vocatur Monticelli, similiter consecravit. Verum etiam ecclesiam SS. Quatuor Coronatorum, quæ tempore Roberti Guichardi Salernitani principis destructa erat, a fundamentis refecit atque consecravit; anno pontificatus sui xvii, mense Januario, die xx. Celebravit concilium apud Guardastallum in Longobardia, aliud apud Treas civitatem in Francia (9). Postea defuncto eo cessavit episcopatus dies iii

calamitosissimæ nostræ ætatis! Et rursus: « Anno 1116 Romæ fuit concilium, quod tenuit novissime Paschalis. » Et: « Anno 1118, xii Kalend. Februarii obiit Paschalis papa, et successit ei Gelasius. » Sepulcri in Laterano positi meminit Cæsar Rasponus, eique locum assignat versus oratorium S. Thomæ.

LAUS METRICA PASCHALIS II PAPÆ

AUCTORE MILONE CARDINALI

S. ALBINI ANDEGAVENSIS MONASTERII MONACHO.

(Dom MARTÈNE, *Voyage littéraire de deux religieux Bénédictins*, tom. II, pag. 24.)

Magnificandus et omnicoendus ubique timendus, C
Justitiæ fidem qui Petri continet ædem,
Nomine Paschalis venerandus vir specialis,
Lux, decus Ecclesiæ, caput orbis, imago Sophiæ,
Examen juris, pia forma sequenda futuris,
Cujas ad adventum terror fregit Beneventum.
Sit per eum salvus quem Virginis edidit alvus.
Si genus et speciem dialectica cuncta novaret,
Magnus Aristoteles si scire suum repararet,
Tullius et Plato si surgant fonte renato;

Si de Parnasso transferret carmina Naso,
Magnificandus ut es, vix dignum laude sonarent
Nobilitate tui generis nimis es specialis, †
Moribus et vita magis es quam pontificalis
Roma caput mundi si præmunita fuisset,
Sedis apostolicæ tibi pridem jura dedisset,
Justitiæ legi tua vox nihil ante tulisset.
In Samio summo bivio sic vita regatur.
Ne leve læva levat, levitatem dextra sequatur.

NOTITIA DIPLOMATICA.

(Philippus JAFFÉ, *Regesta pontificum Romanorum*, pag. 477.)

† Paschalis II bullæ Incarnationis annos vulgares, Florentinos, Pisanos passim prædent; indictionem habes plerumque Constantinopolitanam, aliquoties Pontificiam. Nonnullis anni 1111 bullis appositus sunt anni imperatoris (317, 318).

Dictum Paschalis hoc est: VERBO DOMINI COELI FIRMATI SUNT (27, 46, 47, 70, 111, 143, 147, 154, 203, 230, 234, 268, 338, 357, 367, 377).

Subscripterunt:

Ep. Albanensis	Walterius	a 14 Apr. 1100 ad 20 Nov. 1100
	Ricardus	a 14 Febr. 1102 ad 25 Febr. 1114
	Vitalis	d. 21 Dec. 1116
› Ostiensis	Oddo	a 15 Oct. 1100 ad 20 Nov. 1100
	Leo	a 13 Febr. 1113 ad 8 Jul. 1114
› Portuensis	Petrus	a 15 Febr. 1113 ad 22 Dec. 1116
› Prænestinus	Milo	a 15 Oct. 1100 ad 20 Nov. 1100
	Coyro	d. 14 Febr. 1102
	Cono	a 13 Febr. 1113 ad 22 Dec. 1116
› Sabinensis	Crescentius	a 11 Mart. 1102 ad 21 Dec. 1116
› Signiensis	Bruno	a 10 Nov. 1100 ad 2 Nov. 1106
› Tusculanus	Joannes	a 15 Oct. 1100 ad 20 Mart. 1105
Presb. card. tit. S. Anastasiæ	Joannes	d. 20 Mart. 1105
	Boso	d. 24 Mart. 1116
› › › S. Chrysogoni	Bernardus	d. 14 Apr. 1100
	Gregorius	a 15 Febr. 1113 ad 17 Febr. 1113
› › › S. Clementis	Anastasius	a 11 Mart. 1102 ad 24 Mart. 1116
› › › S. Damasi	Risus (Riso)	a 20 Mart. 1105 ad 1 Sept. 1107
› › › S. Eusebii	Robertus	a 15 Oct. 1100 ad 14 Apr. 1109
	Joannes	d. 23 Nov. 1116
› › › S. Laurentii in Damaso	Deuseddit	a 21 Dec. 1116 ad 22 Dec. 1116
› › › S. Lucinæ	Landulphus	a 2 Nov. 1106 ad 1 Sept. 1107
	G. G.	d. 23 Nov. 1116
› › › S. Mariæ trans Tiberim	Petrus	d. 15 Febr. 1113
› › › S. Martini et S. Sitvestri	Diviso (Dunzo)	a 24 Febr. 1107 ad 1 Sept. 1107
› › › Equitii	Dinizo (Amizo)	a 24 Mart. 1116 ad 23 Nov. 1116
› › › S. Petri ad Vincula	Albericus	a 15 Oct. 1100 ad 20 Nov. 1100
› › › S. Prædixis	Desiderius	a 23 Nov. 1116 ad 22 Dec. 1116
Card. et abbas (Casinensis) Odorisius	d. 10 Nov. 1100.	
Card. S. Balbinæ	Guido	d. 21 Dec. 1116
› S. Cæcilie	Joannes	a 5 Jul. 1114 ad 22 Dec. 1116
› S. Eudoxiæ	Benedictus	d. 25 Febr. 1114
› SS. Joannis et Pauli	Teuto (Teuzo)	a 10 Nov. 1100 ad 14 Nov. 1100
› S. Marci	Bonifacius	a 21 Dec. 1116 ad 22 Dec. 1116
› SS. Marcellini et Petri	Raynerius	d. 25 Febr. 1114
› S. Priscæ	Romanus	a 15 Mai. 1101 ad 25 Febr. 1114
› S. Pudentianæ	Conradus	d. 25 Febr. 1114
› S. Silvestri	Benedictus	d. 15 Mai. 1101
› S. Xisti	Petrus	d. 15 Mai. 1101
Diac. card. S. Adriani	Petrus	a 21 Dec. 1116 ad 22 Dec. 1116
› S. Angeli	Berardus	a 24 Febr. 1107 ad 1 Sept. 1107
	Gregorius	a 23 Nov. 1116 ad 22 Dec. 1116
› › SS. Cosmæ et Damiani	Petrus	a 24 Mart. 1116 ad 22 Dec. 1116
› › de tit. Cosmidin	Joannes	a 24 Febr. 1107 ad 25 Jul. 1107
› › S. Georgii	Rossemannus	a 21 Dec. 1116 ad 22 Dec. 1116
› › S. Lucie	Joannes	a 24 Mart. 1116 ad 22 Dec. 1116
› › S. Mariæ in Aquiro	Comes	a 21 Dec. 1116 ad 22 Dec. 1116
› › S. Mariæ (in via lata)	Romoaldus	a 13 Febr. 1113 ad 24 Mart. 1116
› › S. Mariæ novæ	Paganus	a 10 Nov. 1100 ad 20 Nov. 1100
› › S. Nicolai	Ugo	d. 5 Jul. 1114
› › SS. Sergii et Bacchi	Aldo	d. 24 Mart. 1116
› › S. Viti	Leo	d. 24 Mart. 1116
› › Boso		d. 13 Febr. 1113
› › Jounthas, Gregorius		d. 15 Febr. 1113
› › Petrus		d. 23 Nov. 1116

Scriptæ bullæ sunt p. m.

Petri notarii regionarii et scriniarii sacri palatii (8, 19, 39, 40, 45, 46, 47, 48, 50, 51, 56, 66, 67, 68, 70, 77, 111).

Pyderii (Petri?) regionarii et referendarii sacri palatii (71).

Joannis scriniarii regionarii et notarii sacri palatii (18, 90, 91, 92, 147, 148, 161, 276, 289, 317, 343).

Rainerii scriniarii regionarii et notarii sacri palatii (96, 110, 118 bis, 119, 123, 124, 137, 139, 141, 143, 152, 156, 162, 166, 167, 174, 182, 186, 255, 255, 258, 270, 273, 278, 280, 285, 290, 299, 358, 344, 389).

Crisogoni notarii sacri palatii (350, 351, 356, 366, 367, 381).

Gervasii scriniarii regionarii et notarii sacri palatii (380, 421, 440).

Data p. m.

Docibilis S. R. E. diaconi cardinalis (5).

Joannis S. R. E. diaconi cardinalis — ac bibliothecarii (bullæ 186, quarum prima est 8, ultima 496).

Joannis S. R. E. diaconi cardinalis ac bibliothecarii vice domini Friderici archicancellarii et Coloniensis archiepiscopi (317, 318).

Janfranci scriptoris sacri palatii (14).

Leonis scriptoris (18, 19).

Equitii agentis vicem cancellarii (82, 84, 97, 101 bis, 110, 143, 148, 209).

Galteri R. E. diaconi cardinalis (83, 84 bis).

Leonis S. R. E. diaconi cardinalis (261, 263).